

UNAMA

United Nations Assistance Mission in Afghanistan

Strategic Communication and Spokespersons Unit, Kabul, Afghanistan

<http://unama.unmissions.org>

**گزارش مختصر یان کوبیش، نماینده خاص سرمنشی برای افغانستان،
به شورای امنیت سازمان ملل متحد**

[طوریکه برای ارائه ترتیب شده بود]

کنفرانس ویدیویی از کابل به مقر سازمان ملل متحد در نیویارک

چهارشنبه، ۲۵ جون ۲۰۱۴

آقای رئیس، اعضای محترم شورای امنیت،

گزارش سرمنشی مورخ ۱۸ جون، شرحی جامع از رویدادها و روندهای سه ماهه اخیر ارائه می‌کند. این گزارش پیش از دور دوم رأی‌گیری در تاریخ ۱۴ جون نهایی شده است. بنابراین، من معلومات جدید پیرامون رویدادهای مرتبط با انتخابات از آن زمان به این سو را ارائه خواهم کرد؛ رویدادهایی که مانع حضور فزینگی من در نیویارک امروز و در کنار شما شده است.

شما در حالی گرد هم آمده‌اید که چالش‌هایی در حال آزمودن چارچوب‌های نهادی و حقوقی انتخابات افغانستان، همراه با میزان بلوغ سیاسی رهبران آن، هستند. نحوه مدیریت این رویدادها و بن‌بست از سوی دو نامزد ریاست جمهوری - داکتر عبدالله عبدالله و داکتر اشرف غنی احمدزی - و نیز رهبری کشور، برای وحدت و ثبات افغانستان حیاتی خواهد بود.

گذار سیاسی به موقع با نتیجه‌ای باثبات و وحدت بخش، خواست مردم افغانستان و بنیانی ضروری برای پیشرفت در برابر چالش‌های سیاسی، امنیتی و انکشافی این کشور است. این امر همچنین مستلزم رهبری قوی افغان‌ها در سلسله نشست‌های بین‌المللی سطح بالا در پیش‌رو است؛ نشست‌هایی که هدف آن‌ها شکل‌دهی و تقویت تعهدات متقابل میان افغانستان و جامعه بین‌المللی برای سال‌های متمادی آینده می‌باشد.

آقای رئیس،

آنچه در این برهه دشوار مایه امیدواری ماست، بیان بسیار قوی و دلگرم‌کننده مردم افغانستان در روزهای رأی‌گیری ۵ اپریل و ۱۴ جون است. آنان با افتخار و عزم راسخ، برای حمایت از یک گذار سیاسی دموکراتیک و پایان دادن به چرخه‌های خشونت ویرانگر به پای صندوق‌های رأی رفتند.

انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی سال ۲۰۱۴ توسط افغان‌ها برگزار، مدیریت، رهبری و تأمین امنیت شده است. نهادها انتخاباتی هنوز در حال بلوغ اند، اما آمادگی‌ها و روند برگزاری این دور از انتخابات از سوی ناظران داخلی و بین‌المللی

به عنوان بهبودی نسبت به گذشته مورد شناسائی قرار گرفته است. البته این به هیچ وجه بدان معنی نیست که مواردی از تقلب و بی‌نظمی وجود نداشته است.

دور نخست رأی‌گیری، که در آن هیچ یک از هشت نامزد ریاست جمهوری نتوانستند بیش از ۵۰ درصد آرا را به دست آورند، به موجب قانون اساسی افغانستان مستلزم برگزاری دور دوم شد. این دور در تاریخ ۱۴ جون برگزار گردید و ناظران داخلی و بین‌المللی از مشارکت عموماً قابل توجه گزارش دادند.

مایلم رهبری وزارت امور داخله را مورد تقدیر قرار دهم و به نیروهای پولیس و اردوی افغانستان برای تأمین امنیت روند انتخابات - که در برخی موارد به بهای جان شان تمام شد - ادای احترام نمایم. در بحبویه تسریع روند مسئولیت‌های امنیتی و کارزار تابستانی اخیر طالبان، که شامل درگیری‌های سنگین جاری در ولایت هلمند نیز می‌باشد، این عملیات موفق ملی به افزایش روحیه، اعتماد و اطمینان به نیروهای امنیتی کمک کرده است. با برگزاری دور دوم در میانه فصل درگیری‌های تابستانی، در تاریخ ۱۴ جون، ۵۳۰ رویداد امنیتی ثبت گردید که از این میان، ۲۵۴ مورد به طور مستقیم مرتبط با انتخابات ارزیابی شد. با این حال، هدف اعلام شده شورشیان برای اخلاص قابل ملاحظه در روند برگزاری رأی‌گیری بار دیگر ناکام ماند.

چنان که گزارش شده است، در چندین مورد چنین پنداشته می‌شود که توافق‌هایی میان فرماندهان محلی و جوامع صورت گرفته تا روند انتخابات و شرکت کنندگان هدف قرار نگیرند. با این حال، برخی دیگر موضعی خشونت‌آمیز را حفظ کردند، از جمله حمله بر کاروان داکتر عبدالله عبدالله، نامزد ریاست جمهوری، که مسئولیت آن هرگز بر عهده گرفته نشد. داکتر غنی نیز با وجود تهدیدها، شجاعانه حضور یافت و مورد حمله قرار گرفت. اگر اخلاص گران به اهداف خود دست می‌یافتند، پیامدهای آن برای کشور ویرانگر می‌بود.

در مجموع، در تاریخ ۱۴ جون، سازمان ملل متحد ۵۴ مورد مرگ افراد ملکی - از جمله ۲۰ کودک - و نیز ۱۶۳ مورد زخمی شدن افراد ملکی را ثبت کرده است. در روزهای پس از آن، در موردی که به درستی موجب محکومیت بین‌المللی شده است، ۱۱ رأی دهنده در غرب افغانستان توسط افراد منسوب به شورشیان، انگشتان رنگ شده شان قطع گردید. رهبری طالبان چنین اقداماتی را غیر اسلامی اعلام کرده است. من تنها می‌توانم شجاعت مثال زدنی یکی از قربانیان را تحسین کنم که به رسانه‌ها گفته بود این رویداد مانع آن نخواهد شد که در آینده بار دیگر حق رأی خود را اعمال کند.

در این مقطع بن‌بست انتخاباتی، اراده و فداکاری نامزدها، کارکنان ستادهای انتخاباتی، کارمندان نهادهای انتخاباتی، مسئولان امنیتی و رأی‌دهندگان باید در کانون توجه رهبران افغانستان قرار گیرد. میلیون‌ها نفر برای حمایت از هر یک از دو نامزد به پای صندوق‌های رأی آمدند. آنان خواست خود را برای تغییر و آینده‌ای صلح‌آمیزتر برای خود و فرزندان‌شان ابراز کردند. این آرا و خواست‌ها باید محترم شمرده شده و محافظت شود. اینکه نتیجه چنین تلاش خارق‌العاده‌ای در حال حاضر به یک بن‌بست انجامیده است، آن را هر چه بیشتر مایه تأسف و در عین حال خطرناک می‌سازد.

آقای رئیس،

این مسئولیت نهادهای مستقل مدیریت انتخابات افغانستان و ذی‌نفعان افغانستان - به شمول در وهله نخست نامزدها - است که تکمیل به موقع و منظم روند انتخابات را تضمین کنند، به گونه‌ای که از آن یک رهبر مشروع برآمده و معرفی گردد.

اندکی پس از دور دوم رأی‌گیری، داکتر عبدالله عبدالله با استناد به سوگیری نهادی و تقلب گسترده، تصمیم گرفت از روند انتخاباتی کناره‌گیری کند. اتهامات عمدتاً بر میزان بالای مشارکت در برخی مناطق کشور متمرکز بوده است - موضوعی که ستاد داکتر غنی در مقابل، آن را به تلاش‌های بسیج انتخاباتی تیم خود نسبت می‌دهد. استعفای اخیر رئیس اجرائی کمیسیون مستقل انتخابات امید می‌رفت که زمینه‌ای برای بازگشت روند فراهم سازد به ویژه به گفت‌وگوهای میان تیم‌های انتخاباتی و نهادها در باره تقویت میکانیزم فنی نظارت و توازن منجر شود؛ به ویژه در مواردی که الگوهای رأی‌دهی غیرعادی تلقی می‌شوند، تا اعتماد به اعتبار روند انتخاباتی و پذیرش نتیجه آن افزایش یابد.

نامزدهای ریاست جمهوری باید فوراً با یکدیگر و با نهادهای انتخاباتی ذیصلاح وارد تعامل شوند تا به طور فعال راه‌حل‌هایی را برای پیشبرد روند با کیفیت و اعتبار بهتر تعریف کنند. هیچ‌گذار سیاسی‌ای خارج از انتخابات برای تعیین رهبری مشروع کشور که مورد پذیرش اکثریت باشد و از قانون اساسی آن و سایر دستاوردهای حاصل از سقوط طالبان حفاظت کند، وجود ندارد.

در چارچوب ماموریت شما، سازمان ملل متحد و شخص من به عنوان نماینده خاص، بنابر درخواست مقامات افغانستان، می‌توانیم و در صورت لزوم خدمات مساعی جمیله ارائه کنیم. ما اخیراً چنین درخواست‌هایی را نیز دریافت کرده‌ایم. با این حال، همچنان در مورد حدود و ثغور مشارکت سازمان ملل متحد کاملاً روشن هستیم. این انتخابات، انتخابات افغانستان است. ما می‌توانیم تسهیل‌گر رسیدن طرف‌های افغان به راه‌حل‌ها باشیم. همچنین می‌توانیم تجارب کارشناسانه ارائه کنیم تا در خصوص امکانات و شیوه‌های تقویت میکانیزم نظارت و توازن، در مواردی که پرسش‌هایی در باره روند وجود دارد، مشوره دهیم. اما آنچه نمی‌توانیم انجام دهیم، تهیه راه‌حل‌ها و تصمیم‌گیری به جای افغان‌هاست؛ این امر منحصراً مسئولیت افغان‌ها می‌باشد. تلاش‌های سازمان ملل متحد به نهادها و ذی‌نفعان افغان کمک می‌کند، اما نمی‌تواند جایگزین آنان شود یا نقش آنان را ایفا کند.

با توجه به افزایش تنش‌ها پس از دور دوم، از جمله پررنگ شدن رنگ‌وبوی قومی، بیشترین میزان از بلوغ سیاسی و تدبیر دولتمردان، به ویژه از سوی دو نامزد ریاست جمهوری، ضروری است. در غیر این صورت، خطر رویارویی میان دو نامزد و حامیان آنان وجود دارد، به گونه‌ای که طرف بازنده نتایج را رد کرده و مشروعیت آن را به چالش بکشد. این امر می‌تواند به یک رویارویی طولانی‌مدت بیانجامد که خطر لغزش به خشونت در آن متصور است. افغانستان توان تحمل پیامدهای غیرقابل پیش‌بینی آن بر امنیت، ثبات، اقتصاد و همچنین بر منطقه گسترده‌تر را ندارد. نامزدها باید فوراً در جهت همکاری با یکدیگر گام بردارند تا از چنین سناریوهایی جلوگیری شود - سناریوهایی که متأسفانه در حال حاضر نمی‌توان آن‌ها را به طور کامل منتفی دانست.

در چنین زمان‌هایی از تنش، خطاها، سوء تفاهم‌ها و اقدامات اقلیتی افراطی می‌تواند پیامدهای گسترده‌تری به همراه داشته باشد. من از حامیان هر دو نامزد در میان تشدید گفتمان‌های نفرت برانگیز و با لحنی فزاینده‌ای تحریک آمیز که خطر دامن زدن به شکاف‌های قومی را در پی دارد، خواستار آرامش هستم. نگران‌کننده‌تر آن که این گفتمان‌ها شامل اشاره‌هایی به یادآورنده درگیری‌های برادرکشی و جناحی دهه ۱۹۹۰ نیز می‌باشد. ضروری است که تمامی اقدامات لازم از سوی دو رهبر اتخاذ گردد تا از هر گونه لغزش به سوی بی‌نظمی مدنی و بی‌ثباتی جلوگیری شود.

طبقه سیاسی کشور، به ویژه دو نامزد، داکتر عبدالله عبدالله و داکتر غنی، مسئولیتی اساسی در مدیریت این وضعیت بر عهده دارند. خواست مردم برای به سرانجام رسیدن به موقع روند انتقال رهبری، مطابق با قوانین کشور، باید مورد احترام قرار گیرد. آنان باید به صورت قاطع و فعال در جهت یافتن راه‌حل‌هایی برای پایان دادن به بن‌بست کنونی وارد عمل شوند و در این مقطع حساس، به پیشبرد حرکت رو به جلوی افغانستان کمک کنند.

همانند انتخابات در هر جای جهان، در نهایت تنها یک برنده وجود خواهد داشت. آنچه در حال حاضر مورد نیاز است، دولت‌مردی و خرد سیاسی است، نه سیاست تا آستانه بحران پیش رفتن و ریسک پذیری افراطی.

آقای رئیس،

برای اشاره‌ای کوتاه به سایر مسائل مهم جاری، روابط میان افغانستان و پاکستان در این دوره چالش برانگیز بوده است. فردا، مشاور امنیت ملی افغانستان به سرپرستی یک هیئت بلندپایه شامل مقام‌های سیاسی، نظامی و امنیتی، پس از سفر مقامات مشابه پاکستانی به کابل، به اسلام‌آباد سفر می‌کند. قرار است در تمامی حوزه‌ها گفت‌وگوهای انجام شود، اما تمرکز به ویژه بر مقابله با تهدید مشترک تروریسم خواهد بود. من از گام‌هایی که در جهت تعامل مبتنی بر نتایج و هماهنگی عملی،

هم در سطح نظامی و هم در سطح غیرنظامی، برداشته می‌شود استقبال می‌کنم. همچنین از نیاز به ایجاد میکانیسم‌های دوجانبه جدید حمایت می‌کنم تا اطمینان بیشتری برای تداوم حرکت به سوی منافع مشترک، از جمله افزایش ثبات و انکشاف اقتصادی بیشتر، فراهم گردد.

از زمان نهایی شدن گزارش سرمنشی، دولت جمهوری اسلامی پاکستان عملیات نظامی را در وزیرستان شمالی آغاز کرده است. این امر منجر به جابه‌جایی گسترده جمعیت از مناطق آسیب دیده شده است. هزاران تن از افراد بی‌جا شده به ولایت‌های خوست و پکتیکای افغانستان منتقل شده‌اند. مقامات افغانستان، با حمایت کامل نهادها، صندوق‌ها و برنامه‌های سازمان ملل متحد، در تلاش بوده‌اند تا به افراد آواره کمک‌رسانی کنند و بخش عمده‌ای از آنان در جوامع محلی مورد پذیرائی قرار گرفته‌اند. با توجه به چالش‌های اقتصادی افغانستان و نیز وضعیت بیجا شدگان داخلی این کشور، امید می‌رود که عملیات در سمت مرز پاکستان به گونه‌ای مدیریت شود که موجب تشدید بیشتر موج خروج افراد ملکی نگردد.

آقای رئیس،

در زمان دشواری‌ها، قابل پیش‌بینی بودن حمایت‌های بین‌المللی اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند. سلسله نشست‌های مقامات بلندپایه پیشرو، به‌طور مشخص به‌عنوان فرصتی برای برجسته‌سازی و تجدید تعهدات با یک دولت جدید در نظر گرفته شده بود: همکاری‌های منطقه‌ای در قالب نشست وزرای قلب آسیا/پروسه استانبول که میزبای جمهوری خلق چین برگزار می‌شود، ادامه حمایت‌های امنیتی بین‌المللی در نشست سران ناتو در ولز، و اولویت‌های انکشافی در کنفرانس لندن در باره افغانستان. تمام این موارد به این امر وابسته است که رهبران سیاسی و نهادهای افغانستان بتوانند بن‌بست را بشکنند و روند انتقال سیاسی را به گونه‌ای منظم و به‌موقع تکمیل کنند.

آقای رئیس،

در مجموع، این دوره گزارش‌دهی برای افغانستان هم امیدبخش و هم چالش برانگیز بوده است. از جنبه مثبت، می‌توان به مشارکت و دخالت فعال مردم در روند انتخابات اشاره کرد. با این حال، این دوره تحت تأثیر رکود اقتصادی ناشی از کاهش اعتماد به دلیل عدم قطعیت‌های موجود قرار داشت؛ همچنین فعالیت‌های شورشیان و عوامل اخلاک‌گر، از جمله آن‌هایی که با تروریسم بین‌المللی و شبکه‌های مواد مخدر مرتبط هستند؛ بن‌بست کنونی انتخاباتی؛ و مرگ‌ومیر و بیجائی ناشی از بلایای طبیعی و درگیری‌ها از دیگر عوامل تأثیرگذار بوده‌اند. تنها در هفته گذشته، تلاشی برای ترور معصوم استانکزی، رئیس دارالانشای شورای عالی صلح، که فردی است که به‌طور خستگی‌ناپذیر برای صلح تلاش کرده است، صورت گرفت.

با این حال، مردم هنوز هم به سوی آینده‌ای بهتر می‌نگرند و از رهبران خود انتظار دارند که برای تحقق آن تلاش کنند.

در پایان، آقای رئیس، می‌خواهم یادآور شوم که افغانستان، همراه با سراسر امت اسلامی، در حال آمادگی برای فرا رسیدن ماه مبارک رمضان است. صمیمانه امیدوارم که این ماه مبارک، که در فضایی سرشار از شفقت و همدلی گرامی داشته می‌شود، بتواند به نوبه خود از رهگذر تأمل و دعا، راه را برای آینده‌ای صلح‌آمیز و شکوفا برای افغانستانی باثبات و متحد همواز سازد.

به همکاران محترم خود، سفیر طنین، به اعضای شورای امنیت و به همه مردمان صلح‌دوست، تبریکات سنتی خویش را تقدیم می‌دارم: رمضان مبارک.

از توجه تان تشکر